

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXXVI. Mater debitor filiae in summa satis notabili, extorsit à futuro illius marito ad ipsius nuptias aspirante dilaionem quoadriennii, qua durante fructus minimè teneretur. Dubitatur utrùm ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

- 18 *art. 50. num. 69.* † Immo quod plus est, si ædificium factum fuerit per Vassallum in loco separato à terra vendita, illi tamen vicino, & ad usum & commoditatem rei venditæ; facta redemptione Castri, debet etiam redimi istud ædificium, quanvis videatur separatum: cum in effectu sit de pertinentiis Castri. Abbas *conf. 62. in 4. dubio, vol. 2.* ubi loquitur de quadam controversia, quæ erat inter Ducem Austriæ, & Ducem Burgundiæ in simili casu. Et conferunt tradita per Marefcot. *lib. 1. var. resol. c. 112. num. 26.*
- 19 & 27. † Vbi quod quando agitur de re universali, vel de duabus particularibus invicem connexis, si una res fuerit meliorata, omnes retineri possunt, donec melioramenta fuerint restituta. Illustriss. D. Argel. *de legit. contradiçt. q. 20. art. 3. per totum*, ubi ita resolvit, & optime explicat.

- 14 *Turpitudine expressa vitiat contractum ipso jure, tacita vero, ope duntaxat exceptionis.*
- 15 *Minuscula tutori gratuita & sine conventionione precedenti data, non repetuntur conditione ob turpem causam: secus est, si agatur de muneribus magni valoris.*

Mater vidua non potuit obtinere dilationem solutionis duodecim millium scutorum filia suæ dum nuberet legatorum: Quia cum ex testamento mariti gratis restituere teneretur, nihil commodi ex tali restitutione consequi potest, per text. in l. final. vers. quod si ut id quod ex testamento, ff. de condiçt. ob turpem causam, ubi quod sic promissum repetitur conditione ob turpem causam, cum actio ex testamento sit stricti juris, ut ibi per DD. Nam in actionibus bonæ fidei, datur repetitio, vel actio ex contractu seu primeva, vel conditione ob turpem causam.

Tantò magis, quia dicta vidua erat tutrix filia suæ, & per consequens nullum lucrum ex tutela quomodolibet habere poterat; cum officium tutoris sit gratuitum. *Surd. de alim. tit. 1. q. 47. n. 7.* ubi quod si quid lucratur tutor ex tutela, datur adversus ipsum condiçtio ob turpem causam. *Gratian. discept. 9. 19. num. 6.* & 7. ubi quod ne quid minimum capere potest. *Gutier. de tutel. part. 3. cap. 2. n. 1.*

Et propius accedendo ad casum nostrum, adest decis. apud Maltrill. 63. quæ determinat tutricem nihil utilitatis ex matrimonio pupillæ suæ consequi posse, & fusè comprobatur Fontan. *de pact. nuptial. p. 2. claus. 5. glos. 7. n. 1.* & segg. ubi etiam ostendit hoc casu locum esse condiçtioni ob turpem causam.

Et quanvis nihil datum tutrici videatur; tamen cum solutioni legati, quod purè præstari debebat, adjectum fuerit tempus quadriennii, certum est quod minus solvisse dicitur, qui minus tempore solvit propter commoditatem & intercursum medii temporis, sed si uxori, cum ibi notat, *Instit. de legat. §. plus autem. Instit. de actionibus.* † Et in materia condiçtionis ob turpem causam, idem est recipere & retinere. *Alex. in l. fin. ff. de condiçt. ob turpem causam, n. 2.* & ibi las. & alii. † Et in individuo de retentione facta propter dotem constitutam, tradit Lup. in cap. per vestras, de donat. inter vir. & ux. in 3. notab. §. 3. n. 25. fol. mibi 87. & in quolibet alio recipiente, vel retinente pro eo quod gratis facere teneretur, tradit Hypolit. de Matril. singul. 432.

Et quanvis etiam Natta *conf. 76.* existimaverit condiçtionem illam ob turpem causam non habere locum adversus parentes nuptui filias suas tradentes; tamen Natta loquitur per verbum *crederem*, & videtur se restringere ad patrem, in cuius arbitrio erat minorem dotem constituere, si voluisset: & præterea adversus Nattam adest punctualis decisio Lup. in d. 3. notab. §. 3. à n. 21. usque ad 26. & Gutier. de tutel. part. 2. cap. 1. n. 10. in fine.

Opponebatur doctrina Pelei, quem sequitur Ioan. Andr. in Addit. ad Speculatorem, in tit. de re judic. §. generalia, ad num. 23. lit. G, ubi distinguit utrum maritus tutori pro suo matrimonio solum sponte contulerit; an verò tutor extorserit. Si extorserit, distinguit inter magna & parva munera: sed si sponte contulerit; tunc existimat, si magna, sive modica sint munera, non teneri tutorem, maxime si perfectò jam matrimonio data sint.

Sed respondetur, nullam ex istis propositionibus subsistere. Nam quod attinet ad primam propositionem, verum est Doctores distinguere duplicem turpitudinem, unam expressam, aliam tacitam. Expressa est, quando dictum est, *do vel remitto tibi talem rem, vel*

CAPVT LXXVI.

Mater debetrix filia in summa satis notabili, extorsit à futuro ejus marito ad illius nuptias aspirante dilationem quadriennii, qua durante, ad fructus minimè teneretur. Dubitatur, utrum ad collocandam matrimonio filiam, hanc commoditatem obtinere poterit? Et an sit locus rescissioni hujusmodi promissionis, & præsertim si mater sit tutrix filia suæ.

SUMMARIVM.

- 1 Mater tutrix testamentaria filia suæ, si aliquid utilitatis consequatur pro collocanda filia in matrimonio, tenetur illud restituere conditione ob turpem causam.
- 2 Tutrix in tutela nullum commodum regulariter percipere potest, cum tutoris officium debeat esse gratuitum.
- 3 Et nominatim ex matrimonio sua pupillæ, tutrix nihil commodi recipere potest.
- 4 Idem est tutori pro matrimonio aliquid solvi, & dilationem ad solvendam summam notabilem concedi.
- 5 In materia condiçtionis ob turpem causam, pro eodem reputantur recipere, & retinere.
- 6 Retentio facta per tutorem, ut matrimonio pupillæ consentiat, subiacet condiçtioni ob turpem causam.
- 7 Expenditur consil. Natta 76. ubi vult parentes pro maritanda filia non prohiberi aliquid recipere.
- 8 Consideranda sunt in hac questione circumstantia, utrum quid tutori sponte datum fuerit, an per extorsionem obtentum, & an in magna, vel parva quantitate.
- 9 Turpitudine duplex est, una expressa, alia tacita.
- 10 Tacita turpitudine colligitur ex actu respectu vitæ.
- 11 Si alicui promitto centum, & statim sequatur plagium, illud presumitur factum in executionem promissionis.
- 12 Obligatio facta ex turpi causa non valet, sive turpido sit expressa, sive tacita.
- 13 Si causa turpitudinis sit de præterito, is qui sciens iter solvit, donare videtur; ideo repetitioni locus non est.

- quantitatem, ut tale quid facias. Tacita, quando res donata fuit absque expressione causae propter quam donabatur. Hæc est distinctio communis DD. in d. l. si plagii, ff. de verb. oblig. & in rubr. ff. de condi. ob turpem causam, optime Sichard. in rubrica Cod. eod.
- 10 tur. n. 4. † Quod autem tacita sufficiat, quando agitur de donatione facta in eodem contractu propter correlativeitatem; quia promissio præsumitur facta contemplatione ejus cui promittitur, & sic turpiter, tradit bene Castrenf. in d. l. si plagii, n. 2. vers. in
- 11 glos. † ubi dicit quod si promitterem centum, & in eodem instanti tu faceres plagium, mea promissio præsumitur facta contemplatione plagii. Et Sichard. ubi supra, n. 4. vers. sed cum rubrica, ubi posita distinctio turpitudinis expresse; & tacita, dicit illum textum de utraque intelligendum esse; cum rubrica generaliter loquatur: & de utraque etiam intellexit
- 12 Card. Tusch. in verb. obligatio, concl. 39. n. 1. † ubi dicit obligationem ex turpi causa non valere, si ea expressa sit, siue tacita. † Et hoc admittunt omnes DD.
- 13 licet aliqui dubitent quando agitur de promissione facta ex causa de præterito: quia tunc scienter solvens ex causa turpi, videtur donare: ad instar illius qui promisit usuras, & postea sciens illas esse indebitas, liberaliter solvit: ut per Alexand. in d. l. si plagii, n. 4. vers. & subdebat Angel. Idem Imol. ibid. n. 1. l. si n. 7. & 9. vers. quarit eadem Glossa. Imò Bart. in l. generaliter, ante n. 1. ff. de verb. oblig. vers. si verò non
- 14 exprimitur, quem sequitur in eadem l. Alexandet, † voluit expressam turpitudinem vitare contractum ipso jure, tacitam verò duntaxat ope exceptionis: quam conclusionem probari asserit per l. i. C. de condi. ob turp. caus. unde Bald. in l. qui sine usuris, ff. de negot. gest. telatà Pelei doctrinā, format quætionem, & indistincte tenet, tutorem teneri ad restituendum quod recipit, quia officium ejus debet esse gratuitum, & nihil potest recipere, nec lucrum ex administratione sua procurare. † Et Gutier. in tract. de tutel. part. 2. cap. 11. qui asserit data tutori munuscula gratuitò, & sine pactione, non repeti; quod & verum est: secus de muneribus magni valoris, & conventionale tacita, vel expressa præcedente: ut notavit in casu nostro Castrenf. in d. l. si plagii, num. 2. fuit tamen hoc negotium inter partes amicis tractantibus concordatum.

CAPVT LXXVII.

Hæres gravatus de restituendo facit suos fructus hereditatis, non solum pendente conditione perceptos, sed etiam post eventum conditionis, antequam fuerit interpellatus de restituendo; nisi tamen fuerit hæres fiduciarius, qui nudus est minister, & ideo fructus restituere tenetur. Dicitur autem fiduciarius, si concurrant quatuor à jure requisita: Et ex quibus conjecturis colligi possit, hæredem esse fiduciarium: Et quæ sit differentia inter fiduciarium hæredem, & legatarium, de quo testator confusus noluit testes adhibere in sua dispositione.

SVMMARIVM.

- 1 Hæres regulariter fructum pendente conditione fi-

- deicommissi perceptos non tenetur restituere fideicommissario.
- 2 Hæres suos facit fructus post eventum conditionis, si fideicommissarius fuerit negligens in pendendo.
- 3 Limitatur si fideicommissarius habuerit justam causam absentia, vel sit minor, pupillus, vel furiosus.
- 4 Quatuor requisita concurrere debent ad faciendum hæredem fiduciarium.
- 5 Hæres fiduciarius est potius minister, quam verus hæres.
- 6 Hæres gravatus de restituendo quidquid ad eam ex hereditate pervenerit, non propterea dicitur fiduciarius.
- 7 Fructus hereditatis non sunt hereditarii.
- 8 Acquisita per hæredem ex fructibus, ad ipsum jure proprio pertinent.
- 9 Potest tamen testator mandare, ut fructus investiantur ad utilitatem fideicommissi.
- 10 Vxor convolans ad secunda vota, non tenetur restituere liberis primi matrimonii quasita ex fructibus bonorum mariti.
- 11 Non minus uxor est fiduciaria, si cetera concurrant, quamvis gravata sit de restituendo in casum mortis, vel secundarum nuptiarum, & num. 13.
- 12 Non convenit fiduciario gravamini quod institutioni adjecta sit conditio, quæ etiam vivente fideicommissario potuerit non existere.
- 13 Concurrentibus conjecturis hæres fiduciarius declarandus est, non obstante mixtura aliarum conditionum extrinsecarum.
- 14 Quod uxor gravata sit restituere post mortem, non præjudicat fideicommissario confidentiali.
- 15 Gravamen impositum de restituendo integrè & sine detractone, deducta certa summa, arguit hereditatem confidentialem.
- 16 Iustus aliquid retinere, videtur jussu totum residuum alteri restituere.
- 17 Si mulier in sua fuerit hereditatem restituere, dote retenta, ex eo confidentia arguitur.
- 18 Papillaris atas filiorum est magnum argumentum confidentia.
- 19 Quando dilatio data fuit favore tam hæredis, quam substituti, quidam existimant etiam fructus esse restituendos.
- 20 Geminatio & inculcatio verborum multum prodest ad inducendam fiduciariam restitutionem.
- 21 Vxor hæres fiduciaria dotem suam cum fructibus illius deducit de fideicommissio.
- 22 Mulier cui legatum à marito factum est, casu quo convolet ad secunda vota, perinde est quoad illud legatum, ac si ad illas convolaret de licentia mariti.
- 23 Mulier non tenetur liberis petere tutorem, qui nihil præter alimenta habent.
- 24 Mater quæ tutelam formiter non accepit, non amittit legatum sibi à marito factum, quamvis ad secunda vota non petito tutore transierit.
- 25 Fiduciaria restitutio non inducitur, si ex conjecturis colligatur, ipsam fuisse absque fiducia gravatam.
- 26 Non inducitur fiduciarium gravamen, nisi ultra causam adsint etiam verba testamenti, ex quibus fiducia argui possit.
- 27 Magna est differentia inter substitutionem fiduciariam hereditatis, & legatum secreto fidei hæredis